

Naročnina

Dnevna zbirka
za kraljevo Jugoslavijo
mesечно 2 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 480 Din
celoletno 1120 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 480 Din
celoletno 1120 Din

SLOVENEK

S tedensko priložo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
slovo plem. vrsta
malih oglaš. po 150
in 20, večji oglaš.
nad 45 mm v širini
po 200 in 250, veliki
po 300 in 400 Din
v uredniškim delu
vrstica po 10 Din
p. pr. v. en. g.
naročn. popusti
Izide ob 4. zbiraj
razen podelike in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Koparjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnika št. 2326

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koparjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnika št. 2326

Veseli in blagoslovljen božič

želi vsem prijateljem, naročnikom, čitate-
ljem, dopisnikom in somišljenikom

»Slovenca«

UREDNIŠTVO IN UPRAVA »SLOVENCA«

Naša vera

Preteklo stoletje je menilo, da je z naukom nepretrgano napredujočem razvoju enega iz drugega uganko veselostva rešilo. Tudi krščanstvo naj bi bilo samo stopnja v duhovnem razvoju človeštva iz prvobitnih preprostih oblik verstva k vedno višjim in izčiščenjšim. Danes se je vsaj na zapadu izobraženstvo tega materialističnega nazora o življenju iznebilo in ima zopet razumevanje za to, kar je krščanstvo prineslo svetu osebitega, kar se ne more razlagati iz nobenega zgolj prirodnega razvoja, ampak pomeni enkratno, iz ničesar drugega neizvedljivo razodetje božanske močdosti in izveličevalne ljubezni. Krščanstvo je vrh človeškega notranjega življenja, in kakor se ne da preseliti njegovo osebnostni etični ideal, tako tudi ni mogoče ustvariti boljšega in višjega družabnega reda nego je oni, ki temelji na krščanstvu. Jezus Kristus, na kojega rojstvo se danes v izredno težkih političnih in socialnih okoliščinah ves izomikani svet v prazničnem razpoloženju spominja, je in ostane nedosegljiv vzor osebnega življenja in do konca žrtvujoče se nesebične ljubezni, ki edina ohranja kulturno družbo.

Tista osobita dobrina, ki se je svetu odkrila v vsem svojem pomenu po krščanstvu, to je: osebnost, svobodna človeška duhovna osebnost, radi katere je po besedah modernega slovenskega filozofa človek od vse ostale prirode ločen po nepremostljivem prepadu pa zvezan z Bogom kot z najvišjo absolutno osebnostjo, ki je človeka kot osebo ustvaril. (Francé Veber: Filozofija, Načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu. Ljubljana, 1930.) Kajti oseba ni in ne more biti iz prirode. Človek je po tej svoji nadprirodni bogopodobni osebnosti, ki je neumrjoča, središče vsega stvarstva, po tej svoji odliki daje človek smisel vsemu stvarstvu in dogajanju pa socialnemu življenju na zemlji. To je vrednota, ki je paganski svet ni poznal ali komaj komaj slutil. Najbližji človek starega veka, Julij Cezar, ki je znal odpuščati svojim najhujšim sovražnikom v Rimu, ne bi bil vstanu kloniti v spoštljivi ljubezni pred duševno lepoto galskega sužnjaka, ki ga ni smatral za sebi enako vrednega. Le krščanstvo je osebnost vsakega povzdignilo do tolike višine. Na tem ocenjevanju svobodne duhovne osebnosti vsakega človeka, na ljubezni in spoštovanju, ki jo je človek dolžan človeku kot enakovredni podobi božji, sloni ves krščanski družabni red. Zato so očetje ameriške ustave na kongresu leta 1776, ko so proglasili neodvisnost svoje domovine, po pravici postavili svoji zgodovinski izjavi na čelo odsavek, kjer pravijo, da pravice, ki jih kot prosti možje zahtevajo, izvirajo iz krščanskega nauka o dostojanstvu od Boga ustvarjene človeške osebe. (Weiss, Weltgeschichte, XIV. zv., 1894.)

Zato je čisto prirodno, da se sodobno človeštvo, čimbolj se skuša od krščanstva oddaljiti, tembolj zopet bliža poganski obliki občestvenega življenja: despotiji, ki jo je krščanstvo premagalo, pa naj bo despotija posameznika ali kakšne skupine, ki si je znala osvojiti sredstva zunanje moči. Kjer ni krščanstva, kjer se ne spoštuje po krščanski moralni postavi urejevana svoboda osebe, kjer zunanji red ne sloni več na notranjem, ki ga ustvarjata med ljudmi edinole spoštovanje in ljubezen pa spoznanje prave odvisnosti stvari od človeka in človeka od Boga — tam je nujno despotija. Kajti nek red mora biti, ako naj kulturna človeška družba popolnoma ne razpade nazaj v prvobitne rodne črede; in ker ni več notranjega reda, ki sloni na duhovni enoti človeštva, na ujeta bratovska vzajemnost in svobodnem sodelovanju, tam je pač treba red ustvariti s silo, tam ena nadmočna osebnost ali razred podjarmi in pogoltno vse druge in človeštvo postaja tako čedalje bolj ogromna mašina, ki se giblje na pritisk ene same roke. Odmik od krščanstva je povratek k gospodarski in duševni sužnosti: to nam dvajseto stoletje vsak dan glasneje izpričuje. V gospodarsko sužnost je potisnjena ogromna množica delavstva; vladajoči imejitelji gmočnih dobrin so se podali v odvisnost od raznih partizanskih ali osebnih despotov ali despotičkih koncernov; vsi pa so v duševnem ro-

Zakon o pospeševanju živinoreje podpisan

Belgrad, 23. dec. (AA.) Nj. Vel. kralj je na predlog poljedelskega ministra podpisal in proglasil zakon o pospeševanju živinoreje.

Zakon ima 56 paragrafov in naslednja poglavja: Ocenjevanje moških plemenjakov, licenciranje, ocenjevalni odbori, področja posameznih pasem, živinorejske selekcijske zadruge, izvenzadružna selekcija, določevanje vrlin, podpiranje javnopravnih živinorejskih ustanov, vzorne postaje in določanje sposobnosti živine, sodelovanje ministrstva poljedelstva in ministrstva vojske in mornarice, živinorejski strokovnjaki javnopravnih oblasti, živinorejske tekme, razstave in sejmi, nagrade za odlične plemenjake, planinsko livadarsvo in pašništvo, mešane določbe, perutinarstvo in kazenski postopek.

Med najvažnejše določbe novega zakona spada odredba, da se morajo vsako leto ocenjevati konji, goveja živina in svinje, ovce, meze in perutnina. Pri ocenjevanju se mora poziti na dednost dobrih lastnosti. Nadalje je važna odredba, da na enega plemenjaka ne sme priti več ko 30 kobil, 30 krav ali junč, 20 prašičev in ravno toliko cvac in koz. Najprvo se bodo ocenjevali konji in goveja živina. Cenilne komisije bodo sestajale iz članov poljedelskih občinskih odborov, iz sreskega referenta, sreskega veterinarja. Komisijam bo predsedovala oseba, ki jo imenuje biva iz vrst naprednih živinorejcev. Zakon predvideva tudi v gotovih primerih ustanovitve sreskih cenilnih komisij Poljedelski minister bo določil s posebnim pravilnikom področja posameznih pasem. Posebna pozornost bo posvečena temu, da se zredi živina, ki najbolje ustreza posameznim srezom.

§ 17, ki govori o živinorejskih selekcijskih zadrugah, slove:

Živinorejske selekcijske zadruge po tem zakonu so zadruge za izbiro živine v zmislu § 1. in 11 tega zakona, ako se zadruge praviloma bavijo z živinorejo in ustrezno tem-le pogojem:

1. da imajo poleg upravnega in nadzornega odbora še poseben selekcijski odbor;

2. da selekcijski odbor redoma odreja izbiro moških plemenjakov v plemenske svrhe posameznih poljedelskih zadrug;

3. da selekcijski odbor redoma ocenjuje ves pomladek zadrugne živine in odreja njeno plemensko vrednost ter navaja njene dobre in slabe lastnosti;

4. da vodi matične knjige;

5. da označuje zadrugno živino z vidnimi znaki;

6. da dovoljuje pristop v živinorejske selekcijske zadruge vsakemu poštenemu živinorejcu z zdravimi in primernimi plemenjaki;

7. da varuje svojo živino pred nalezljivimi boleznimi in da vodi zapisnik o pobijanju in omejevanju nalezljivih bolezni;

8. da so njihova pravila odobrena po pristojnem oblastu.

Vsi pogoji, navedeni v tem paragrafu, morajo biti posebno označeni v pravilih zadrug.

§ 21 govori o izvenzadružni selekciji in se glasi:

V krajih, kjer ni živinorejskih selekcijskih zadrug za isto vrsto in pasmo živine, imajo živinorejci pravico, da privedejo svoje plemenjake in naraščaj svoje živine pred cenilne odbore pri javnem ocenjevanju moških plemenjakov zaradi izvenzadružne selekcije. Selekcija se opravlja v zmislu § 17 tega zakona, točka 2 in 3. Cenilni odbor je dolžan dati nasvete o postopanju s plemenjaki in njihovi izključitvi. Ocene in nasveti se zabeležujejo v beležnici cenilnega odbora.

§ 24 odreja način določanja odlik in se glasi:

Za določevanje odlik (elitnosti) selekcijskih plemenjakov se ustanovi državna matična knjiga plemenjakov (elite). Živinorejske odlike, ki se ugotovijo pod nadzorstvom banske uprave, spadajo v upravo saveza živinorejskih zadrug, ki ima za izdajanje listov o pospeševanju živinoreje in oplenjevanju živine pravico do državne subvencije. Kjer savez te naloge ne vrši, skrbi zakonita banska uprava s pomočjo začasnih odborov za določitev

stvu mašine, rentabilitetnega računa in gospodarskega samonamena. Človek kot duhovna oseba, koje blagor je najvišji namen vsega stvarnega dogajanja v vesoljstvu, se pa izničuje in se za svojo sužnost tako zvanim »stvarnim procesom« odškoduje s tem, da se v odmorih udaja popolni nebrzdanosti gotovih animalskih gonov. Tako daleč je prišlo in moralo priti človeštvo, ki je pozabilo na večni nauk božjega sinu, rabija iz Nazareta, da je človeška duša, njen mir in sreča neskončno več vredna ko vse bogastvo sveta, ko vse tvarne dobrine.

Slovenec je krščanstvo postalo v dolgem zgodovinskem razvoju najnotranjša narodna bit. Četudi je ta ali oni posameznik ali skupina poskušal ali skuša krščanske prvine in osobine v svoji miselnosti in življenju zatajiti, ne more. Če bi docela prenehal tako krščansko misliti in čutiti, kakor so ga naučili blagovestniki, ki so bili v duhovni zvezi s središčem krščanstva v večnem Rimu, bi prene-

odlik in elitnosti plemenjakov. Glede polnokrvnosti angleških konj ostane v veljavi pravilnik o vodstvu knjige o kobilah z dne 10. maja 1923 št. 14.177-IV. Za določitev odličnosti živine so potrebni slede pogoji:

1. oplemenjena živina mora najmanj skozi 5 generacij pokazati pretežno podedovane oblike, ki jih je hotela doseči selekcija. To dednost je treba redno kontrolirati z vpisi v matičnih knjigah.

2. Odlična svojstva morajo predstavljati povečano vrednost živine in njene produktivnosti.

§ 27 se nanaša na vzorne postaje in slove:

Zakon o državnih poljedelskih oglednih in kontrolnih postajah z dne 12. febr. 1922 se razširi na te-le naloge:

1. Selekcija in proučevanja produktivnosti in rentabilnosti posameznih vrst in pasem domače živine v tamošnjem kraju;

2. proučevanje sredstev za prehrano živine;

3. proučevanje posebnega načina reje hrane, nega, držanja in higijene živine;

4. proučevanje sposobnosti za plemenstvo;

5. proučevanje selekcijskih pogojev za poljedelske proizvode, zlasti za rentabilnost in organizacijo selekcijskih letnikov;

6. posebni programi za pospeševanje perutninarstva.

§ 31 govori o živinorejskih tekmah, razstavah in sejmih. Ta paragraf se glasi:

Da se živinorejcem da čim večji podnet za odganjanje plemenjakov in čim močnejšo produktivnost rase, se bodo prirejale redne tekme, razstave in sejmi plemenske živine.

§ 32 odreja v zvezi s prejšnjim paragrafom:

Tekme se vrše v istem srezu redoma vsako tretje leto in sicer za pasmo živine, ki je v dotičnem kraju v zmislu programatskega pospeševanja poljedelstva najvažnejša. Pri teh tekmah lahko sodelujejo poljedelci, ki imajo svoje posestva v dotičnih srezih. Pogoje za tekmovanje odredi poverjenstvo na način, ki ga bo pobilje predpisal pravilnik poljedelskega ministrstva. Tekmovalec, ki doseže najvišje število, se proglasi na svečan način za prvaka v srezu glede posamezne pasme in prejme nagrado bodisi v gotovini ali v živini ali pa v obliki živinorejskih potrebščin po njegovi potrebi, končno diplomu in državno kolajno. V zmislu § 30 zakona o pospeševanju poljedelstva pripada ob enakih odlikah prvenstvo izbrane pasme po § 11 tega zakona po tem-le redu:

1. plemenjaku, ki ga je vzredila živinorejska selekcijska zadruga, zatem plemenjak izredne selekcije v zmislu § 21 tega zakona;

2. plemenjak, čigar plemenska vrednost se dokaže na soglasen ali drugi verodostojen način v več pogledih;

3. plemenjaki ostalih živinorejskih zadrug, vpoštevajo pri teh mlekarke, livadarske in pašniške zadruge;

4. plemenjak članov ostalih poljedelskih zadrug.

O planinskem, livadarskem in pašniškem gospodarstvu določa § 41: Pred razglasitvijo posebnega zakona o planinskem gospodarstvu, livadarsvu in pašništvu spada delo za planinsko gospodarstvo v dolžnost živinorejskih strokovnjakov in javnopravnih oblasti (§ 30) v zvezi s šumskimi in kulturnotehničnimi strokovnjaki. Razen tega lahko poljedelski minister imenuje posebne začasne strokovnjake v svrhu sodelovanja pri pospeševanju planinskega, livadarskega in pašniškega gospodarstva v državi.

§ 42. Domačim živinorejskim zadrugam gre prednost pri zbiranju državnih pašnikov in pašnikov javnopravnih ustanov. Skrbeti pa bodo morale za pašo, za ureditev napajališč in drugih pomožnih naprav. Podrobne odredbe o pravicah in dolžnostih zadrugarjev bodo določene s pravilnikom.

Belgrad, 23. dec. AA. Jugoslovanski poslanik v Buenos Airesu dr. Milorad Stražnički je bil izvoljen za člana mednarodne diplomatske akademije v Parizu.

hal biti Slovenec, bi postal nekaj čisto drugega, bi se moral preleviti v svojih najglobljih duhovnih osnovah. Čisto gotovo je ta krščanska kultura, s katero smo zvezani z vsem zapadnim kulturnim človeštvom — z vsem najboljšim, kar to človeštvo še ima in ohranja — naš najizrazitejši narodni znak, ki ga treba skrbno čuvati in gojiti, da se ohrani naša tradicionalna narodna poštenost, naše moralno zdravje, solidnost in zanesljivost, naše visoko vrednotenje osebne svobode, vzajemnosti vseh članov ene slovenske družine in pravega krščanskega reda v družini, občini in državi, slonečega na sodelovanju medseboj enakopravnih osebnosti, ki svobodno vršijo enake moralne dolžnosti napram celoti. Da bi ta notranji red, ki izvira iz krščanske ljubezni, spoštovanja in pravicoljubnosti, zopet zavladal med človeško družino pa se utrdi tudi v naši narodni in državni zajednici, to je naše letošnje božično voščilo.

Vrbaška deputacija se pokloni 29. 1. m.

Banjaluka, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Kakor Savska in Primorska banovina bo tudi Vrbaška banovina priredila poklonitveno deputacijo Nj. Vel. kralju. Deputacija bo odšla dne 25. decembra sprejeta pa bo 29. decembra ob pol 6 popoldne. Delegatov je 200.

Aibert Tomas pride v Ljubljano

Belgrad, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Te dni se pričakuje v Belgradu prihod ravnatelja mednarodnega urada dela Alberta Thomasa. Spremil ga bo svetnik našega poslaništva v Zenevi Vukičević. Thomas bo v naši državi pregledal vse socialne in humanitarne ustanove. Na svojem potovanju se bo zadržal tudi v Zagrebu in Ljubljani.

Imenovanja in premestitve

Belgrad, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Za šumarskega inspektorja in šefa gozdarskega oddelka dravske banovine je imenovan ing. Anton Šivic. Za višje gozdarske svetnike Vladislav Fazan, Emil Oberaigner, Tavčar Karel in Strancar Alojzij, vsi pri dravski banovini. Za gozdarskega pristava Ravtar Franc in za gozdarskega pripravnika Klemenčič Ivo.

Imenovan je pri generalni direkciji drž. železnice v I-III za šefa tretjega transportnega oddelka vojne delegacije Fran. Zlatnar.

Maribor, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Učiteljica Danica Gostinčar je iz Apač premeščena v Dol pri Ljubljani.

Zima pritiska

Belgrad, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Od davi je začela temperatura v vseh delih države hitro padati. V Belgradu je bilo danes —6 stopinj mraza, v notranjosti Srbije pa celo —9. Prenehalo je sicer snežiti, toda v krajih, ki gravitirajo proti Donavi, piha hud veter košava. Javlja se tudi iz južne Srbije, da je tam velik mraz in sneg.

Bukarešta, 23. dec. AA. »Rador« poroča, da je promet na železnicah zadel na nepremostljive težave radi snežnih viharjev zadnjih dni. Simplonski ekspres je v bližini Püstienu običal v visokem snegu in nadaljeval pol šele po štiriurni zamudi. Na nekih stranskih progah je bil promet začasno ustavljen.

Pariz, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Nocojšnjo noč so bili snežni viharji nad gorskim masivom srednje Francije. Zapadlo je toliko snega, da je brzovlak Nimes—Pariz običal sredi proge in so progo očistili šele po peturnem delu. V Sredozemskem morju se radi viharja nahaja več ladij v sili. Italijanski parnik »Leonardo« je bil poškodovan in ga je moralo moštvo zapustiti.

Voditelji nove kat. cerkve aretirani vsled sleparij

Dunaj, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Policija v Salzburgu je aretirala v domu Srca Jezusovega v Aigenu pri Salzburgu kljub burnim protestom dozdnevne vseslovenske profesorja, doktorja teologije Antona Norberta Reznika, katerega sukunjo krasi pet visokih starih avstrijskih redov, med drugimi tudi red železne krone III. vrste z vojno dekoracijo in meči. Reznika sledujejo radi mnogih pustolovčin, goljufij in napačnega prijavljanja. On je glasoviti ustanovitelj tako zvane nove katoliške cerkve na Češkoslovaškem, ki sicer priznava papeža kot poglavarja, odklanja pa celibat. Meseca aprila 1929 se je moral zagovarjati pri češkoslovaških sodiščih radi velikih goljufij pri nabiranju denarja. Sklicujoč se na Rockefellerja kot prota-ktorja nove katoliške cerkve, je zbiral denar za zgradbo katedrale v Pragi. Nabrani denar pa je podaril svojim številnim prijateljem. Praško sodišče je razpravo odgodilo, da Reznika preiščejo zdravniki psihiatri. Reznik pa tega ni hotel počakati, temveč je raje zginit v inozemstvo in trdi sedaj pri zasliševanju v Salzburgu, da je v resnici nadškof in da njegova sekta šteje že 40.000 duš, da ga je posvetil neki ameriški škof in da je res doktor teologije in da je tudi res univ. profesor. »Univ.« pa ne pomeni univerzitetni, temveč univerzalni profesor, da se je vrnil z romanja v Rim, kjer mu je papež v privatni audienzi podelil absolutijo. Prekanec je imel tako zvito ponarejene papirje, da mu je mnogo ljudi verjelo. Sedaj sedi v zaporih salzburskega deželne sodišča in češkoslovaško državno pravdnštvo je že sporočilo, da bo zahtevalo njegovo izročitve, ko bo prestal kazen za svoja dejanja v Avstriji.

Dunajska vremenska napoved. Na visokih gorah bodo viharji ob zelo nizki temperaturi in živahnih vzhodnih vetrovih. Severne Alpe Deloma jasno, malo spremenjena temperatura. Južne Alpe: Oblačno, včasih sneg, temperatura blizu ničle.

Akcija proti preganjanju kristanov v Rusiji

V nedeljski številki smo na kratko poročali, da se je na Angleškem pričela akcija za »križarsko vojsko proti preganjanju kristanov na Ruskem«. Ta akcija zavzema vedno večji obseg in njen pomen postaja vedno večji. Značilno pa je, da se ta akcija sploh mogla pričeti, ker se Angleži zelo neradi vmešavajo v »ruske notranje zadeve«. Tako je celo dejal nadškof Canterburyjski, ko so ga vprašali o umestnosti ali neumestnosti obnove diplomatije politikov z Rusijo, da je to vprašanje čisto politično, cerkev pa se za politiko ne meni.

Se bolj pa so bili proti vsakemu vmešavanju v ruske zadeve angleški liberalci in socialisti, ki so vedno simpatizirali za sedanjo rusko vladu iz samega odpora proti bivši caristični vladi. Vse sovjetske izgrede in krvave persekucije sovjetskih nasprotnikov so smatrali ti krogi le kot reakcijo na nekdanjo carsko politiko in na sebično politiko od carja privilegiranih slojev.

Akcija pa, ki jo je sedaj začel konservativni »Morning Post«^c proti preganjanju kristanov na Ruskem, in ki jo vodi lord Glasgow, pa bo po vsej verjetnosti čisto izpremenila dosedanje angleško stališče o nevmešavanju v ruske razmere. Ze sedaj se vidi, da je odmev te akcije zelo močan. »Morning Post«^c prejema stalno za vodstvo nove akcije vedno nove darove, ki gredo od 1 šilinga do sto in tisoč funtov. Vedno nova zborovanja, vedno novi shodi pa silno širijo zanimanje za akcijo.

Levi in desničarski krogi, ki so dosedaj bili zvesti načelu »nevmešavanja v notranje zadeve«, pričenjajo zdaj zelo nervozno opazovati, kako se akcija vedno bolj širi. Spoznavati pričenjajo, da v odločilnem trenutku ne bodo mogli zatajiti lastnih načel o politični svobodi in socialni pravičnosti in da se bodo morali akciji pridružiti. Nad vse pomembna je izjava enega od uglednih parlamentskih zastopnikov delavske stranke: »Nismo mislili, da bodo toriji (konservativci) tako duhoviti. Zaaj protestirajo zoper stike s »sovjetsko vladu ne samo s političnega stališča, temveč tudi z argumenti, ki jim ne smemo ugovarjati, če nečemo, da priznamo lastno moralno omahljivost. Ujeli so veter, ki je razvil naša jadra. Ni dvoma, da smo v nevzdržnem stanju. Javnost razume, da nismo smeli zamolčati verskega preganjanja pod soveti. Obsojala nas bo vsled napake, če jo ne bomo popravili!«

Ta izjava delavskega voditelja najlepše dokazuje, kako silno umestna je akcija angleških konservativcev in kako je res že skrajni čas, da ves kristjanski svet nastopi proti nezaslišanemu preganjanju kristjanov v Rusiji.

Človeška zver

Varšava, 23. dec. AA. Poljsko časopisje priobčuje podrobne podatke o smrtnih obsodbah v Rusiji. Tako se znani krvnik, bivši menih Gurov hvali, da je doslej izvršil več kot 3000 smrtnih obsodb. Izjavil je, da ne bo pustil prej svojega groznega posla, dokler ne izvrši 5000 smrtnih obsodb. Navzlic temu mu že popuščajo živci in krvnik se mora vsakokrat hudo opiti. Ob sobotah je dvorišče podobno pravi klavnici. Iz ječe se čujejo obupni klici. Posebno kruti so mlajši jetničarji.

Zlate plombe le za komuniste

Moskva, 23. dec. AA. Komisariat za zdravstvo je poslal vsem zobozdravnikom okrožnico, v kateri jim priporoča največjo štedljivost pri uporabi zlata za zobozdravniške svrhe. Zobozdravniki morajo upoštevati poreklo in socialni položaj svojih pacientov. Prvenstvo pri uporabi zlata gre članom komunistične stranke. Pacienti, ki ne pripadajo stranki in ki žele zlate plombe na svojih zobeh, morajo izročiti državni blagajni dvakratno količino potrebnega zlata. Zobozdravnik sme opraviti potrebna zobozdravniška dela le, ako se dotična oseba izkaže s potrditeljem finančnega urada o izročeni predpisani količini zlata.

Francosko stališče glede Madarske omijeno

Budimpešta, 23. dec. (Tel. »Slov.«) »A Regele«^c poroča, da je zunanji minister Valko pri svojih pariških pogajanjih izposloval omiljenje francoskega stališča glede reparacijskega vprašanja nasproti Madjarski. Francija noče popolnoma prepustiti uvaževanja madjarskega stališča samo Italiji in se noče popolnoma odtegniti madjarski argumentaciji, dasi bo po možnosti branila stališče male antante. List ne veruje v grožnjo male antante, da bo torpedirala Youngov načrt.

Ponesrečen atentat na indij. podkralja

London, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Na vlak indijskega podkralja, ki je včeraj dospel v Nevedelhi, je bila neposredno pred postajo vržena bomba, ki pa je porušila samo prazni jedilni vagon.

Vseindijski kongres se bo otvoril v nedeljo in ni še gotovo, ali se bo odločil za konferenco, ki jo predlaga podkralj, ali pa bo dal zagroženo izjavo neodvisnosti in se izrekel za odklonitev plačevanja davkov.

Delo katolikov za franc. nem. zbližanje

Skupno zborovanje obeh parlamentarnih delegacij

Na pobudo francoskih katoliških parlamentarcev se že nekaj let po vojni vrši vsako leto sestanek francoskih in nemških katoliških parlamentarcev, da si medsebojno prijateljsko izmenjajo misli in delajo za zbližanje obeh narodov. Letošnji sestanek se je vršil 20. in 21. t. m. v Berlinu. Francoska delegacija je bila tipično posebno mnogeštevna (40 članov) in je štela vrsto zelo odličnih političnih osebnosti. Vodil jo je François Marsal, bivši ministrski predsednik in najožji sodelavec Poincarreja. Med drugimi vodilnimi osebnostmi je omeniti prof. Boissarda, ki je početnik znamenitih »Socialnih tednov«^c v Franciji, teologa Delattre-a, S. J., ki je eden najjačjih sodobnih ideologov. Dalje grof Wladimir d' Ormessou, ki je napisal že več del, ki obravnavajo odnos obeh narodov. V delegaciji je bil tudi glavni urednik »Croix«^c, abbe Merklen. Nemci so svoje francoske tovariše zelo slovesno in prisrčno sprejeli. »Germania«^c in tudi ostalo nemško časopisje je sestanku posvečalo veliko pozornost. Vsi so podčrtavali veliko važnost takih medsebojnih sestankov, ki pripravljajo razorožitev duhov in so sicer počasni, toda jako solidno delo za zbližanje obeh narodov. »Germania«^c piše, da so se tako Francozi, kakor Nemci v preteklih petih letih politično zelo mnogo naučili. Nauk tiči v spoznanju, da sta si oba naroda medsebojno potrebna in da se spopolnjujeta »Zentrum«, tako piše »Germania«, »se ni nikdar bal povedati odkrite besede, kadar je mislil, da je to potrebno, toda ni izpustil nikdar izpred oči važnega cilja, ki je načel in splošen sporazum s Francijo.

Posvetovanjem, ki so imeli strogo zaključen značaj, je redno prisostvovalo do 120 oseb. Prvi je nastopil prof. dr. Delattre S. J. s predavanjem: »Kaj ovira duhovno sporazumevanje?« Govor enake vsebine je imel od strani Nemcev prof. Platz iz Bonna. — D' Ormessou je v krasnem referatu podal vse ono, kar Nemci pri Francozih odbija in povzroča nezaupanje, nakar je obraten referat pri Nemcih razvil prelato Ulitzka. Ta štiri predavanja so tvorila jedro posvetovanj. Nazadnje je bila sprejeta sledeča resolucija: Nemška in francoska delegacija sta po odkriti in prisrčni izmeni misli prišli do zaključka, da je nemško-francoski sporazum predpogoj za pravo zbližanje evropskih narodov. Soglasno mnenje obeh delegacij je, da je naloga katoličanov obeh dežel, da pripravita tako zbližanje. Za sporazum pa je treba, da se od strani vse podedovano medsebojno nezaupanje, ki čemer more študij narodnih posebnosti, ki jih ima vsak narod, zelo mnogo pripomoči. Razgovori, ki so se pričeli v Parizu in Berlinu, naj se nadaljujejo. Delegaciji pozdravljata že započeto skupno delo katoliške žurnalistike in katoliških časnikarjev, ki morejo največ pripomoči, da se ne širijo zmotne vesti in zlohotni komentarji in da se ustvarja pomirljivo ozračje. Posebno važnost se bo tudi poslej polagalo na izmeno dijakov in dijakinj, kakor tudi na medsebojne mladinske prireditve; konferenca pozdravlja v tem oziru inicijativno nemške katoliške mladine.

K papeževemu zlategu jubileju sta obe delegaciji skupno papežu brzojavno čestitali.

Novi nemški finančni minister

Dosedanji gospodarski minister prevzel finance

Berlin, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik Hindenburg je na predlog državnega kanclerja imenoval dosedanjega gospodarskega ministra dr. Moldenhauera za finančnega ministra, socialno demokratskega poslanca Roberta Schmidta pa za gospodarskega ministra.

Berlin, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Imenovanje novega nemškega finančnega ministra je prišlo prav hitro. Celo s strani vlade se je es danes opoldne izjavljalo, da pred jutrišnjim dnevom ni pričakovati odločitve. Vzrok hitre rešitve je iskati v tem, da vlada strankam ni hotela pustiti dosti časa, da bi prišle s svojimi pomisleki.

Moldenhauer pripada nemški ljudski stranki, ki je bila največja nasprotnica Hilferdinga.

Dr. Hilferding, ki zapuša finančno ministristvo, šteje med najjačje teoretike socializma in marksističnega gospodarstva, zato pa je interesantno, da je moral ves čas svojega ministristva segati po sredstvih, ki bi se jih socialistična finančna doktrina morala izogibati. Hilferding je moral izvesti finančno reformo, ki zmanjšuje direktne davke in povečuje indirektno in to z očitno tendenco, da bi se lažje tvoril veliki kapital. Zagovarjati je moral carinsko politiko, ki je šla za agrarnim protekcionizem, kar tudi le podražuje živila.

Vsa ta finančna vprašanja ne morejo biti v skladu z gospodarskim socializmom. Če je moral Hilferding kljub temu neprestano segati po njih, je le dokaz, da sta teorija in praksa pač dve zelo različni reči in da je praktično delo najboljši in najučinkovitejši korektiv pomanjkljive teorije.

Socialisti o Hilferdingovi demisiji

Berlin, 23. dec. AA. Socialistični listi poročajo, da pomeni demisija ministra financ Hilferdinga začetek vladne krize in da je to znamenje, da se stavba vladne koalicije maje. — Socialistična stranka je včeraj v svojem poslanskem klubu sklenila, da ne da iz svojih rok resora ministristva financ in da bo pozvala predsednika vlade Müllerja, naj listnico ministristva financ izroči socialnodemokratskemu poslancu Herzu.

Hugenbergov predlog čisto propadel

Mesto 50. dobil le 14 odstotkov glasov

Berlin, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Hugenbergovo ljudsko glasovanje je izpadlo absolutno negativno. Po začasnih uradnih končnih rezultatih je glasovalo 5.825.032 volivcev z da in okoli 300.000 z ne, torej je glasovalo za predlog okroglo 14 odstotkov, dočim bi bilo 50 odstotkov pritrilnih glasov potrebnih za pozitivni rezultat. Povsod po državi je potekel dan zelo mirno, razen manjših spopadov radikalnih skupin.

Največjo udeležbo so dale severovzhodne province Meklenburg, Pomorjansko in vzhodna Prusija. Procentualno zelo visok prirastek glasov je bil tudi v južni Nemčiji in v Porenju. Na Badenskem in v Hessen-Nassau je število glasov naraslo na več kot dvakratno višino, v volivnem okrožju Koblenz-Trier pa celo na štirikratno višino.

Vse ruske zahteve sprejete

Moskva, 23. dec. (Tel. »Slov.«) V Habsburški so se med ruskim in kitajskim pooblaščenecem zaključila pogajanja zaradi železniškega konflikta s podpisom protokola, ki izpolnjuje vse ruske predpogoje. Protokoli stopi takoj v veljavo in uveljavlja, da ima ob meji nemudoma nastopiti mirovno stanje in da se vojaštvo umkane na obeh straneh. Izdana so že lozaderna povelja. Kitajci so se obvezali, da bodo takoj razpustili vse tolpe belih gardistov v treh vzhodnih provincah, jih razorožili, voditelje pa izgnali. Vsi ruski uradniki vzhodne kitajske železnice se vrnejo zopet na svoja mesta in na obeh straneh se izpustijo vsi aretiranci in interniranci. Vpostavitve diplomatskih in konzularnih odnošajev se bo uredila na konferenci v Moskvi dne 25. januarja, vendar se že med tem vpostavijo kitajski konzulati na daljnem Vzhodu in ruski konzulati v treh kitajskih vzhodnih provincah.

Bartel sestavi novo poljsko vlado

Varšava, 23. dec. (Tel. »Slov.«) Bivši ministrski predsednik Bartel je sprejel predlog za sestavo novega kabineta. Njegovo nalogo pozdravlja opozicija z velikim upanjem, dočim listi Pilsudskega izjavljajo, da se je Bartel ob koncu svojega zadržanja ministristva še izrecno imenoval »zvestega vojaka maršala Pilsudskega«.

250 potnikov utonilo

Pariz, 23. dec. AA. »Havas«^c poroča iz Hongkonga, da je bilo na ladji »Li Ce Fong«, ki jo je vihar pogreznil, poleg posadke še 250 potnikov. Rešena sta samo dva mornarja.

Novi sovjetski koledar se ponesrečil

Iz Moskve se uradno poroča, da je sprejela vlada načrt odbora za koledarsko reformo. Leto se bo pričelo vedno dne 1. oktobra in se deli v 72 tednov po pet dni v tednu. Ze letos je bil vpeljan »nepretrgani delovni teden«. Mezde se bodo izplačevale vsakih deset dni enkrat. Vlada si obljublja veliko prihrankov od nepretrganega dela. Tedenski počitek (24 ur) bodo uživali delavci po vrsti. Glavni namen koledarske reforme je, da bodo tekli stroji neprestano. Vendar je izzval ta načrt toliko razburjenja med delavci, da je bila vlada primorana omiliti prvotno določbo. Vsem članom ene in iste delavske rodbine bo namreč dovoljen skupen tedenski počitek na isti dan.

Kaj piše delavski list?

Takole si je predstavljala reformo koledarja sovjetska vlada, čisto drugače pa se je ta izkazal v življenju. O tem prav zanimivo poroča moskovski delavski dnevnik »Gudok«^c dne 13. t. m., ko piše:

Obupan, razkušan mož je planil v sobo tovarniškega sovjeta. »Samo vi ste vsega krivi!« je vpil in s prstom kazal na vse posamezne člane. »Koliko let sem srečno živel s svojo ženo. No in zdaj — ločiti se bova morala!«

»Kaj ti je, Jurij?« so zavpili obtoženci in z ropotom skočili s svojih stolov. »Kaj čebljaš če nismo niti nikoli videli tvoje babice?«

»Videli ali ne videli, to je brez pomena. Kdo je vpeljal pri nas nepretrgan teden? Vi, samo vi! In sedaj se naj bi jaz zavoljo vas še ločil?«

Zdaj se je predsednik sovjeta vzravnal, naredil uraden obraz in zaklical: »Jurij! Opozorjam te, da je to nezaupanje lastnim voditeljem in obsojanje vladne delavne politike. Zagovarjati se boš moral, sicer prideš pred sodišče!«

»Briga me to! Le poslušajte moj zagovor! Prav kratak je in radoveden sem, za kaj me boste obsodili! Stroji torej tečejo vedno naprej, nedejle ni več in vsi dobimo tedenski počitek v skupinah. No, moja žena ima prost dan v četrtek, jaz pa — v petek. Pretekli teden sem jaz počival v četrtek in ona — v sredo. To pomeni, da jo nikoli ne bom dohitel! Nikoli več nismo skupaj, da se pomenimo o družini in prostem času. Nobenega prijatelja ne vidim več, ker vsa imam drug prost dan. Pod milim nebom nimam nikogar, da bi se z njim razgovoril. Vsi smo raztepeni vam na ljubo. Ali je to življenje? Zaprite me, če hočete, a prav to vam bo vsak povedal. No, ali ste slisali? Zdaj pa mi pomagajte, če znate!«

Cerkev se prilegodila.

Larin je sporočil Osrednjemu odboru za peldnevni teden, da kažejo uradi in javnost malo zanimanja za važno reformo. Pravočasno pa se je pohitela cerkev. Tako so vpeljale peldnevko pravoslavne cerkve v Orehovu-Zujevu, središču predilne industrije. »Ne vemo, ali se poslužujejo popi s cerkovniki našega urnika, toda dejstvo je, da so se prilagodili novemu redu. Naj zapusti delavec tovarno podnevi ali ponoči, vedno gre lahko k maši! Kakor tečejo nepretrgoma naši stroji, tako se nepretrgoma vrše v cerkvah cerkvena opravila.«

Takoj je priskočila na pomoč sovjetska vlada in strogo prepovedala vsem nameščenecem v državnih gledališčih in zborih vsako petje v cerkvah. Utemeljitev prepovedi je bila prav sovjetska. »Nedopustno je služiti našim razrednim sovražnikom po takimenovanih verskih prostorih.« Vsled te prepovedi se tolažijo sovjetski brezverci, da se ne bodo ponovili več lanski »škandali«, da so se vse operne predstave končale pol ure prej, kakor navadno, ker je ves pevski zbor hitel v stolnico prepevat novorojenemu Kristusu. (Tako piše »Komsomolskaja Pravda«^c z dne 13. decembra. Vidi se, da je postal Herodež srdit, ker le ne gre tako, kakor si je mislil.

Umrla je Ivana Gilha, članica Sentspeterskega prosvetnega društva. Pogreb bo v torek, dne 24. decembra ob pol 4 popoldne izpred javne bolnice. Člani društva se udeležijo pogreba pod drštevno zastavo.

Novoletna voščila

in oglase za novoletno številko prosimo takoj po Božiču, ker bi pozneje došli ne mogli več uvrstiti v krajevno skupino, ozir. zagotoviti jim zaželenega prostora.

Prihodnja številka »Slovenca«^c izide v soboto, dne 28. t. m.

Pažnja vsem bralcem Slovenca

Opozarjamo vse bralce »Slovenca«^c na reklamno prilogo, katera je izšla v današnji božični številki za prodajo srečk Drž. Razredne Loterije ter toplo priporočamo, da naročite nove srečke za 19 kolo

edno le pri

tvrdki A. Arnuš Antonijević. Beograd. Knez Mihajlova 46

Vsi, kateri naroče srečke v vrednosti čez 100— Din., ne plačajo poštnine a uradno listo dobijo brezplačno.